

Nr 494.

Av herr Svensson i Ljungskile, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 121, angående särskilda stödåtgärder för hästaveln m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 121 föreslår statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet att riksdagen för nästa budgetår skall bevilja ett anslag på 1 330 000 kronor för hästavelns främjande. Till denna kostnad kommer en odisponerad reservation på 150 000 kronor, varför den sammanlagda kostnaden uppgår till 1 480 000 kronor. Därjämte föreslås att Kungl. Maj:t av statens hästavelsfond skall få disponera ytterligare 800 000 kronor årligen under fyra år.

På grund av det ökade antalet traktorer inom jordbruket har hästbeståndet under senare år minskats från 630 000 år 1937 till 385 000 under föregående år. Detta är emellertid en naturlig och ofrånkomlig utveckling, och ingen torde f. n. med säkerhet kunna säga var det riktiga jämviktsläget emellan hästar och traktorer kommer att ligga. Resultatet av utvecklingen är emellertid inte bara att vi kan reda oss med ett mindre antal hästar än förr. Man kan också i mycket stor utsträckning reda sig med hästar av annan typ än tidigare. Sedan traktorerna och bilarna övertagit det tunga arbetet, lika väl som transporter på längre avstånd, kan flertalet jordbrukare reda sig med mindre hästar, på vilka inte behöver ställas några särskilt stora kvalitetskrav. Samtidigt som hästen som dragdjur degraderats till en kompletterande faktor vid sidan om traktorer och bilar, skulle den emellertid kunna spela en större roll än f. n. som köttproducent. Ett mycket stort antal mindre jordbrukare, som inte helt kan utnyttja sina ston som dragdjur, skulle mycket väl kunna låta dem föla vart eller vartannat år även om fölningarna endast kunde finna avsättning till slakt. Detta förutsätter emellertid, att nuvarande restriktioner i fråga om hingsthållningen avskaffas. Man kan i nuvarande läge inte åberopa något allmänt intresse mot att hästaveln lämnas totalt fri. Det bör vara tillåtet för vem som helst att hålla vilket slag av hingst som helst. Vad som nu behövs är en period av fri anpassning, som gör det möjligt att få fram hästar av växlande pris, storlek och kvalitet. Den saken kommer jordbrukarna att ordna själva om statsmakterna låter bli att lägga hinder i vägen genom att upprätthålla en lagstiftning, som inte längre kan motiveras av de faktiska förhållandena.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att en del jordbrukare, bl. a. i Bohuslän och Dalsland, velat importera hingstar och ston av den norska

fjordhästen. Detta är en utomordentligt billig, förnöjsam och hållbar häst, som vid mindre gårdar passar utmärkt som komplement till traktorn. Lantbruksstyrelsen synes emellertid inte vilja medgiva en dylik import. Det riktiga i nuvarande läge skulle därför enligt min mening vara att avskaffa hingstbesiktningstvång och premieringssystem och låta de svenska jordbrukarna under fullständig frihet anpassa hästhållningen till det nya läget. I samband därmed vore det troligen riktigast att låta importen och exporten av hästar vara fri, i varje fall i förhållande till Danmark, Norge och Finland. Naturligtvis kommer en del enskilda personer, som byggt sitt avelsarbete på det nuvarande systemet, att förlora på en dylik omläggning. Man kunde lämpligen använda erforderlig del av statens hästavelsfond för att inom rimliga gränser hålla dessa skadeslösa.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen med anmälan om att Kungl. Maj:ts proposition nr 121 ej kunnat oförändrad bifallas måtte besluta,

1. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till nästa års riksdag om avveckling av alla statliga åtgärder beträffande hästaveln,

2. att bemyndiga Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera samma belopp som föregående år, i den mån dessa är nödvändiga för att under året upprätthålla redan tidigare beslutade åtgärder,

3. att till Hästavelns befrämjande för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 330 000 kronor.

Stockholm den 1 april 1953.

Wald. Svensson.